

CONDUCEREA ACTIVITĂȚILOR DE COOPERARE CIVILI-MILITARI LA NIVEL STRATEGIC, OPERATIV ȘI TACTIC

CONDUCTING OF CIVIL-MILITARY COOPERATION AT THE STRATEGIC, OPERATIONAL AND TACTICAL LEVEL

ACTIVITÉS DE COOPÉRATION CIVILE-MILITAIRES AUX NIVEAUX STRATÉGIQUE, OPÉRATIF ET TACTIQUE

Lt.col. drd. Eugen POPESCU*

Cooperarea civili-militari joacă un rol important în întreg spectrul operațiilor desfășurate de NATO. Aceasta contribuie la instaurarea unui mediu stabil, în care misiunea poate fi îndeplinită mai ușor. Într-adevăr, o forță multinațională poate fi, cel puțin parțial, dependentă de actorii civili în ceea ce privește resursele și informațiile, și se poate sprijini pe autoritățile civile pentru asigurarea securității în anumite zone. Uneori poate fi dificilă câștigarea libertății totale de acțiune și de mișcare a forțelor fără cooperarea cu actorii civili.

Articolul prezintă obiectivele CIMIC și analizează conducerea activităților CIMIC prin delimitarea nivelurilor operațiilor întrunite multinaționale. Pentru atingerea scopului articolului, voi prezenta imaginea de ansamblu a conducerii cooperării civili-militari în Armata României, iar partea de încheiere va fi axată pe structura de comandă NATO CIMIC.

Civil-military cooperation plays an important role in the whole spectrum of operations carried out by NATO. It contributes to the establishment of a stable environment in which the mission can be accomplished more easily. Indeed, a multinational force may be at least partially dependent on civilian actors in terms of resources and information and to support the civil authorities for security in certain areas. Sometimes it can be difficult to gain complete freedom of action and movement of forces without cooperation with civilian actors.

The article presents the objectives CIMIC, civil-military cooperation activities by delimiting analyzes lead levels multinational joint operations. To achieve the purpose of Article I present the big picture of management civil-military cooperation in the Romanian Army and the conclusion will focus on CIMIC NATO command structure.

La coopération civile-militaire joue un rôle important dans l'ensemble des opérations de l'OTAN. Cela contribue à créer un environnement stable dans lequel la mission peut être accomplie plus facilement. En effet, une force multinationale peut, du moins en partie, dépendre d'acteurs civils en termes de ressources et d'information et peut aider les autorités civiles à assurer la sécurité dans certaines zones. Parfois, il peut être difficile d'obtenir une totale liberté d'action et de mouvement des forces sans coopération avec les acteurs civils.

L'article présente les objectifs de la COCIM, analyse la gestion des activités de la COCIC en définissant les niveaux des opérations multinationales combinées. Pour atteindre le but de cet article, je présenterai l'ensemble des dirigeants de la coopération civilo-militaire au sein des forces armées roumaines, la dernière partie étant consacrée à la structure de commandement de la CIMIC-OTAN.

Cuvinte-cheie: Cooperarea civili-militari (CIMIC); NATO; operații multinaționale; nivelurile operațiilor întrunite.

Keywords: civil-military cooperation; NATO; multinational operations; joint operations levels.

Mots-clés: coopération civile-militaire (COCIM); l'OTAN; opérations multinationales; niveaux des opérations combinées.

*Ministerul Apărării Naționale
e-mail: popescu10512003@yahoo.com

Evenimentele internaționale recente, care au implicat operații militare, indiferent de locul, de durată și de intensitatea conflictului, au arătat o creștere importantă a necesității coordonării acțiunilor militare atât în activitățile autorităților (centrale) locale, cât și în cele ale organizațiilor internaționale, neguvernamentale și în cele private de voluntari. Numărul tot mai mare de civili, al organizațiilor internaționale, neguvernamentale și al agențiilor ONU, incluse în operații conduse de NATO, UE, OSCE sau ONU, încă din faza inițială a conflictului cu dezvoltare până în faza postconflictuală, determină nevoia integrării și coordonării activităților civile și militare în vederea realizării unității de scop și de acțiune într-o zonă de operații. Pentru aceasta, capacitatea corespunzătoare, care să coordoneze activitățile menționate, o reprezintă cooperarea civili-militari.

Mediul de angajare deosebit de complex în care au fost întrebuințate forțele sub mandat NATO, ONU, UE sau OSCE a condus la creșterea interacțiunii dintre militari și civili și la nevoia de cooperare și de colaborare dintre aceștia. Astfel, au apărut două planuri ale interacțiunii civili-militari: pe de o parte, planul abordării cuprinzătoare pentru rezolvarea unei situații de criză, la nivel politico-strategic, în cadrul căruia participarea forțelor militare formează doar o parte, și pe de altă parte planul la nivel operativ-tactic, în care acționează componenta de cooperare civili-militari din cadrul forțelor multinaționale.

Obiective principale ale CIMIC

Cooperarea civili-militari constituie principalul factor de succes din cadrul tuturor operațiilor militare din întreg spectrul, pe timp de pace și în timp de conflict. CIMIC nu este proiectat și nu se bazează doar pe forța personalului, ci pe întreg personalul militar, în funcție de responsabilitatea și de sarcinile ei militare. De asemenea, toți comandanții și statul lor major trebuie să înțeleagă cum funcționează activitatea de cooperare civili-militari.

Cooperarea civili-militari necesită aplicarea complexă și integrată a tuturor mijloacelor avute la dispoziție, militare și civile, în scopul realizării unor efecte care să conducă la rezultatul așteptat. Pe lângă aceste considerații, comandanții au o responsabilitate morală și legală față de populația civilă din zona lor de acțiune, care poate fi

îndeplinită numai prin cooperare cu organizațiile, cu agențiile guvernamentale și cu organismele internaționale. Dar tocmai această cooperare, între civili și militari, atât la nivel tactic și operativ, cât, mai ales, la nivelul strategic al politicii de apărare, constituie factorul cheie al succesului, fie că este reprezentat de asigurarea securității naționale, fie de câștigarea operației militare.

Nivelul strategic

Nivelul strategic se aplică tuturor formelor de război și de conflicte din cadrul activităților militare care nu au război, prin războiul insurgent, convențional și nuclear. Acest nivel implică un concept strategic, planuri pentru pregătirea tuturor instrumentelor de putere pentru război sau conflict, orientări practice pentru pregătirea forțelor armate și pentru conducerea forțelor armate în scopul atingerii obiectivelor strategice. Nivelul strategic se concentrează pe definirea și pe susținerea politicii atât internaționale, cât și naționale, și se raportează direct la rezultatul unui război, al unei misiuni sau al unui conflict în ansamblu. Războaiele și conflictele moderne sunt fie câștigate, fie pierdute, la acest nivel, mai degrabă decât la nivelul operativ sau tactic.

În cazul unei operații majore și complexe care implică elemente civile și un șef de misiune civil, planul militar de campanie sau planul de operații tinde să devină doar unul dintre planurile funcționale utilizate în cadrul abordării cuprinzătoare. Crizele complexe implică o gamă largă de structuri politice și de agenții civile care includ organizațiile internaționale – OI și organizațiile neguvernamentale – ONG, iar activitățile militare vor trebui să fie coordonate cu cele ale organizațiilor civile care sunt prezente în zonă. Într-un mediu ostil ori într-un conflict major, va fi probabil foarte dificil să se armonizeze obiectivele civile ale OI/ONG cu cerințele misiunii militare, iar activitățile CIMIC rămân de mare importanță, întrucât acestea trebuie să asigure accesul la resursele locale și să faciliteze eventuala tranziție către guvernarea civilă¹.

CIMIC este un instrument al comandantului prin care acesta realizează legături în zona de operații întrunite, unde el acționează. Aceste legături sunt sprijinite de cele definite între NATO și actorii civili, respectiv la nivel de comandă strategic. Chiar dacă relațiile instituționale dintre

Comandamentele NATO și actorii civili există, între cele două părți pot activa și contacte mai puțin oficiale, bazate pe cunoașterea instrumentelor de lucru, de planificarea activităților de instruire în comun, urmărind o abordare cuprinzătoare. Aceste relații sprijină planificarea integrată potrivită la nivel strategic, anterior și pe parcursul unei operații, amortizând așadar provocările unei planificări militare independente și necorelate.

În vederea realizării unei coerențe a planificării CIMIC la nivel strategic, operativ și tactic este necesară o evaluare detaliată a activităților de cooperare civili-militari. De exemplu, o operație militară de nivel tactic poate avea implicații de nivel strategic, așa cum deciziile de la nivel strategic vor conduce inevitabil la implicații, la nivel tactic. Pentru îndeplinirea sarcinilor și a misiunilor, personalul forțelor multinaționale trebuie să fie instruit să interacționeze cu actorii civili. Aceasta accentuează aprecierea reciprocă, precum și respectul pentru autonomia procesului de planificare a operațiilor și de luare a deciziilor la toate nivelurile: strategic, operativ și tactic.

La nivel strategic, forțele sunt dislocate și angajate pe baza unui cadru politic de ansamblu și, acolo unde este posibil, într-o manieră sincronizată cu alte inițiative nonmilitare (diplomatice, economice), ca parte a unei strategii naționale sau colective, menite să asigure îndeplinirea obiectivelor strategice urmărite.

În conformitate cu Doctrina planificării operațiilor în Armata României la nivel militar-strategic, planificarea operațiilor este responsabilitatea Statului Major al Apărării sau a Centrului Național Militar de Comandă/CNMC² și se concentrează pe generarea și pe modul de întrebuințare a forțelor și a capacităților militare, pe baza unui cadru politic de ansamblu, pentru îndeplinirea obiectivelor strategice naționale ori ale aliaților.

Potrivit Manualului pentru cooperarea civili-militari din Armata Română³, la nivel strategic, structura specializată, respectiv Compartimentul pentru cooperare civili-militari/Direcția operații are următoarele responsabilități:

- reprezintă principalul coordonator al activităților de cooperare civili-militari din cadrul Statului Major al Apărării și al structurilor subordonate;

- stabilește politica în domeniul cooperării civili-militari, elaborează manuale, ghiduri de

operații și întocmește concepția de pregătire a personalului CIMIC;

- coordonează pregătirea personalului CIMIC din Armata României și pregătirea forțelor destinate participării la misiuni în afara granițelor țării;

- consiliază pe șeful Statului Major al Apărării în toate problemele din domeniul cooperării civili-militari;

- elaborează documentele specifice domeniului CIMIC ca anexe la documentele de conducere la acest nivel.

La nivel strategic, pentru sprijinul operațiilor, personalul CIMIC are următoarele atribuții⁴:

- să asigure contribuția CIMIC în toate etapele planificării;

- să consilieze comandantul și personalul în legătură cu situația civilă în zona de desfășurare a misiunii și cu implicațiile pe care le au operațiile militare asupra mediului civil și viceversa;

- să emită directive și îndrumări comandamentelor subordonate cu privire la activitățile CIMIC, premergătoare dislocării;

- să asigure comunicarea eficientă cu actorii civili; să difuzeze în mod regulat evaluările și rapoartele la termenele stabilite de către comandant; să asigure colectarea, analiza și diseminarea rapoartelor și informațiilor provenite de la actorii civili; să faciliteze schimbul de informații cu actorii civili, cu accent pe parteneriat și pe interese comune;

- să asigure consilierea făcută de către experți, atunci când se pregătesc acorduri cu actorii civili;

- să coopereze cu personalul de operații informaționale pentru a contribui la elaborarea planului de operații informaționale, destinat să aducă la cunoștință obiectivele și activitățile CIMIC și să influențeze audiența-țintă selectată, determinând-o să sprijine operațiile militare sau să se abțină de a interfera cu acestea. Audiența-țintă poate fi reprezentată de populația locală din zona de desfășurare a misiunii, fără a se limita însă la aceasta, prin operațiile informaționale urmărindu-se obținerea sprijinului audienței-țintă (de exemplu, „câștigarea inimilor și minților”);

- să participe la planificarea fazei de tranziție.

În vederea realizării sprijinului națiunii gazdă și înainte de a utiliza resursele necesare la nivel strategic, se analizează:

- voința și capacitatea statului respectiv de a asigura și de a suporta cererile de resurse;

- zonele/ariile, unde suportul logistic propriu poate fi înlocuit de facilitățile națiunii gazdă;

- efectul sprijinului națiunii gazdă asupra moralului forțelor și asupra populației locale;

- riscurile și nevoile de securitate;

- capacitatea forțelor proprii de a accepta și de a gestiona resursele națiunii gazdă;

- riscul ca sprijinul națiunii gazdă să nu corespundă nevoilor calitative și cantitative ale forțelor militare.

În misiunile ONU nu există un nivel operațional de comandă, altfel spus, în structurile ONU nivelurile de comandă se comprimă. Acest fapt este în sprijinul operațiilor în teren, spre deosebire de mecanismele de comandă naționale sau regionale (cum sunt NATO sau UE) care desfășoară, de regulă, sedii de nivel operațional intermediar. În misiunile pe care ONU le conduce și le execută nu există un nivel intermediar de comandă între comandamentul misiunii și sediul ONU din New York.

Nivelul operativ

Nivelul operativ reprezintă nivelul la care sunt planificate, conduse și susținute campaniile și operațiile militare majore pentru îndeplinirea obiectivelor strategice în cadrul teatrului de operații sau zonei de operații întrunită⁵. La acest nivel, avantajele obținute la nivel tactic sunt combinate pentru îndeplinirea obiectivelor strategice.

Nivelul operativ este preocupat de angajarea forțelor militare într-un teatru de operații pentru a obține un avantaj față de inamic și pentru a atinge astfel obiective strategice prin proiectarea, prin organizarea și prin desfășurarea de campanii și de operații majore. În teatrele de război, campania implică desfășurarea forțelor militare într-o serie de operații militare conexe, pentru a realiza un obiectiv comun într-un anumit timp și spațiu. În teatrele de operații de sprijin a păcii, campaniile constau într-o serie de operații militare, economice și politice legate de realizarea unui obiectiv comun într-un anumit moment și spațiu. Comandanții trebuie să proiecteze, să orchestreze și să coordoneze operațiile și să exploateze evenimente tactice pentru a sprijini obiectivele generale ale campaniei.

Activitățile desfășurate la nivelul operativ leagă nivelul tactic de cel strategic, prin stabilirea unor obiective de nivel operativ sau de campanie, necesare pentru îndeplinirea obiectivelor strategice.

La acest nivel se stabilește o ordine a evenimentelor și se inițiază acțiuni pentru îndeplinirea obiectivelor, identificându-se și resursele necesare pentru sprijinirea acestora.

La nivelul operativ, prioritară este cooperarea cu alți actori internaționali pe durata procesului general de planificare a operațiilor complexe, care solicită un înalt grad de interacțiune civili-militari.

Contribuția CIMIC la eficiența acțiunii altor funcții întrunită este esențială, având atribuția de a maximiza nivelul impactului produs de orice operație militară, prin sprijinirea pentru identificarea celor mai benefice acțiuni în cadrul grupului de planificare operațională întrunită și pentru acordarea de sprijin, prin includerea opiniei partenerilor civili în evaluarea întrunită la nivel operativ.

Prin intermediul interacțiunii civili-militari, comandanții de la nivelul operativ și tactic caută să se asigure că operațiile militare sunt compatibile, pe cât posibil, cu acțiunile acelor actori care nu sunt oponenti ai forței multinaționale. Aceasta ar trebui să minimizeze interferențele sau conflictele neintenționate dintre actorii prezenți în teatrele de operații, sporindu-le eficiența și eficacitatea.

Atribuțiile⁶ personalului CIMIC la nivelul operativ sunt:

- să sprijine planificarea și desfășurarea exercițiilor;

- să desfășoare evaluări CIMIC, pentru utilizarea rezultatelor acestora în planificarea operațională;

- să întocmească directive și instrucțiuni adecvate, inclusiv directive de planificare operațională și să contribuie la activitatea de planificare;

- să conducă evaluările CIMIC și să le utilizeze în planificarea operației;

- să asigure legătura adecvată cu eșalonul superior în zona de operații întrunită (ZOÎ).

La nivel operativ, atât Comandamentul forțelor întrunită, cât și structurile CIMIC ale comandamentelor operaționale ale categoriilor de forțe au următoarele responsabilități⁷, astfel:

- evaluează pregătirea forțelor pentru dislocare;

- coordonează acțiunile CIMIC ale forțelor românești din teatrele de operații;

- coordonează instruirea elementelor de specialitate de la nivel tactic;

- consiliază comandanții cu privire la toate problemele din domeniul cooperării civili-militari;
- planifică, organizează, coordonează și răspunde de toate activitățile pe linie CIMIC de la nivelul structurii;
- elaborează documente specifice domeniului CIMIC, ca anexe la documentele de conducere la acest nivel.

Caracteristica principală a nivelului operativ o constituie asigurarea legăturii vitale dintre obiectivele strategice și utilizarea forțelor la nivel tactic. Fără această „sudură” este puțin probabil ca desfășurarea operațiilor la nivel tactic să determine realizarea stării finale strategice. Astfel, evoluția activităților caracteristice nivelului operativ trebuie să aibă ca obiectiv îndeplinirea strategiei generale, dar totodată, nivelul strategic trebuie să mențină legătura prin intermediul nivelului operativ cu realitățile de la nivelul tactic. De mare însemnătate pentru comandantul de la nivel operativ, este înțelegerea clară a rolului propriei activități în cadrul celorlalte linii de operații strategice.

Nivelul tactic

Nivelul tactic traduce puterea de luptă potențială în succesul din bătălii și în angajamente, prin decizii și prin acțiuni care creează avantaje atunci când sunt în contact sau în apropierea inamicului. Acest lucru rezultă din faptul că diversele operații care alcătuiesc o campanie sunt ele însele constituite din manevre, din angajamente și din bătălii. Tactica se ocupă de detaliile angajamentelor de urmărire și sunt extrem de sensibile la mediul în schimbare al câmpului de luptă. În războiul nuclear și convențional, accentul nivelului tactic este, în general, asupra obiectivelor militare și a luptei.

La nivel tactic, forțele sunt angajate pentru executarea misiunilor/sarcinilor și pentru realizarea obiectivelor stabilite. Îndeplinirea cu succes a acestor obiective asigură obținerea succesului la nivelurile operativ și strategic.

La nivel tactic, specific teatrului de operații, comandantul forței multinaționale trebuie să fie mandatat să coopereze și să-și coordoneze acțiunile cu autoritățile locale și cu alți actori internaționali implicați în execuția operației.

Structurile de comandă NATO

La nivel strategic, forțele întrunite aliate sunt întrebuințate în baza cadrului politico-militar avizat de către Comitetul Militar și aprobat de

Consiliul Nord-Atlantic/NAC. Comanda generală a oricărei operații la nivel strategic este asumată de către Comandantul Aliat Suprem din Europa – SACEUR⁸.

Structura de comandă NATO încorporează două comandamente strategice – SCs este unul dintre acestea și Comandamentul Aliat pentru Operații – ACO, care are în componere mai multe comandamente subordonate de nivel operativ și tactic/componente localizate pe teritoriul diferitelor state membre.

Comanda ACO este exercitată de către SACEUR, având Comandamentul Suprem al Forțelor Aliate în Europa – SHAPE, situat la Casteau, în Belgia. Sarcinile principale ale ACO sunt de a evalua riscurile și amenințările, executarea planificării, respectiv identificarea și solicitarea forțelor necesare îndeplinirii întregii game de misiuni ale Alianței, conform deciziilor NAC. De asemenea, SHAPE, prin Departamentul J.9, este responsabilă cu promovarea conștientizării privind interacțiunea civili-militari și problemele CIMIC.

SHAPE este succesorul a două comandamente strategice istorice pentru NATO – Comandamentul Aliat al Europei / ACE și Comandamentul Aliat al Atlanticului / ACLANT.

În anul 1951, generalul Dwight D. Eisenhower⁹ a preluat comanda ACE, prin care a deținut funcția de Comandant Suprem al Forțelor Aliate din Europa cu sediul în suburbia pariziană Rocquencourt, în Franța. În anul 1967, SHAPE s-a mutat în Casteau, în Belgia.

La Summitul de la Praga, din anul 2002, membrii Alianței au convenit asupra faptului că numai un singur comandament strategic va fi responsabil pentru toate operațiile desfășurate de NATO. Din motive istorice, financiare și juridice, având titulatura de Comandamentul Aliat pentru Operații – ACO, sediul ACO și-a păstrat numele tradițional de SHAPE, și comandantul său denumirea tradițională de SACEUR.

Comandamentul Aliat pentru Transformare constituie cel de-al doilea comandament strategic. Comanda ACT este exercitată de către Comandantul Suprem Aliat pentru Transformare – SACT al cărui comandament este situat în Norfolk, Virginia, SUA. Sarcina principală a ACT este de a conduce transformarea structurii militare, a forțelor, a capacităților și a doctrinei NATO, pentru îmbunătățirea eficienței Alianței.

La nivel operativ, planificarea și conducerea operațiilor se execută pe baza Directivei de planificare strategică transmisă de la nivelul strategic, în limita zonei de responsabilitate permanentă a comandamentului operațional sau a zonei atribuite în urma unei dislocări.

La nivelul tactic, unul sau mai multe comandamente ale componentelor asigură expertiză în domenii specifice categoriilor de forțe și consiliază comandamentul de nivel operativ întrunit pe durata planificării și execuției operațiilor.

Pe lângă ofițerii CIMIC din cadrul grupurilor de comandă, la nivel operativ (J.9) și tactic (G.9), forțele NATO desfășoară grupuri, echipe și elemente CIMIC. Acestea oferă o organizare structurată pentru care forțele NATO să desfășoare activități de cooperare civili-militari în sprijinul misiunii.

În vederea armonizării conceptelor, pregătirii forțelor și mijloacelor CIMIC necesare participării la misiuni în teatrele de operații, NATO a înființat două structuri, de nivel regiment.

Astfel, în anul 2001, a luat ființă, inițial, la Enschede, în Olanda, Grupul CIMIC „Nord”, fiind susținut de următoarele state: Cehia, Danemarca, Germania, Țările de Jos, Norvegia și Polonia. Obiectivul principal al acestei organizații a fost de a se constitui într-o structură multinațională, capabilă de a participa la operații internaționale. Începând cu anul 2005, Grupul CIMIC „Nord” a devenit Centrul de Excelență în domeniul CIMIC¹⁰ (CCOE), iar în anul 2014 acesta a fost mutat la Haga, în Olanda. CCOE nu este parte a structurii de comandă a NATO, dar participă la actul de comandă prin pregătiri, prin sfaturi și prin educație, prin dezvoltarea conceptuală și doctrinară, precum și prin contribuția procesului de lecții învățate. În prezent, CCOE este sponsorizat de Danemarca, de Germania, de Ungaria, de Letonia, de Țările de Jos, de Polonia și de Slovenia.

În anul 2002, la Motta di Livenza, în Italia, a fost creat Grupul Multinațional „Sud” prin aderarea la această structură multinațională a următoarelor state: Grecia, Ungaria, Italia și Portugalia. În anul 2009, Grupul CIMIC „Sud” s-a transformat în Grupul CIMIC Multinațional (MNCG) și constituie singura capabilitate operațională CIMIC în cadrul NATO, menită să desfășoare activități CIMIC în sprijinul forțelor multinaționale pe timpul

operațiilor, de la nivelul Comandamentului Forței Întrunite Multinaționale până la nivel brigadă. De asemenea, această structură asigură expertiză și consultanță în probleme legate de cooperarea civili-militari. În prezent, statele membre sunt: Grecia, Ungaria, Italia, Portugalia și România (afiliată la această organizație, în anul 2009).

Cele două Grupuri CIMIC, care aparțin Comandamentului Aliat din Europa, au structură de comandă multinațională, unități de sprijin naționale și specialiști funcționali. Statele care contribuie cu forțe la aceste grupuri poartă responsabilitatea organizării și echipării personalului propriu. Unitățile și specialiștii funcționali vor rămâne în țările de origine, în cadrul unităților unde își desfășoară activitatea la pace.

Concluzii

Datorită creșterii complexității mediului actual de securitate, NATO a adoptat o doctrină având la bază o abordare cuprinzătoare. Potrivit prevederilor acesteia, nicio entitate nu este în măsură să asigure pacea, securitatea și stabilitatea pe cont propriu. Managementul actual al crizelor necesită o acțiune concertată și coordonată a mai multor actori, specializați în sarcini diferite. Acest lucru înseamnă că Alianța recunoaște necesitatea de a coopera cu alte organizații, inclusiv cele cu profil civil și militar. Pentru a ajuta la atingerea acestui obiectiv, NATO subliniază importanța integrării cooperării civili-militari în politicile și în documentele lor de bază.

În accepțiunea NATO, cooperarea civili-militari constituie o capabilitate militară care sprijină comandantul prin facilitarea colaborării cu actorii civili. Această colaborare nu se traduce prin trasarea de sarcini autorităților și organizațiilor civile, ci mai degrabă prin crearea condițiilor pentru relații viabile de lucru, de comunicare și de sprijin reciproc.

Din această perspectivă putem spune că definiția NATO CIMIC este axată mai mult pe perspectiva militară, care este de înțeles, având în vedere scopul și profilul organizațional al Alianței.

Cooperarea civili-militari, ca un facilitator militar și cu un anumit tip de cultură de colaborare, a trebuit să fie integrată în structurile NATO. Astfel, la nivel strategic, în cadrul Alianței au fost înființate servicii speciale și s-au creat toate condițiile pentru punerea în aplicare a CIMIC.

În ceea ce privește nivelul operativ și tactic, este imposibil de a determina forma unor structuri de cooperare civili-militari, deoarece acestea trebuie să fie adaptate în mod individual pentru fiecare misiune în parte.

NOTE:

- 1 *** *Doctrina Armatei României*, București, 2012, p. 73.
- 2 Pentru situațiile în care se activează Centrul Național Militar de Comandă, a se vedea Legea nr. 45/1994 privind apărarea națională, cu modificările și completările ulterioare.
- 3 *** *Manualul pentru Cooperarea Civili-Militari*, București, 2015, p. 21.
- 4 *** *Doctrina pentru Cooperarea Civili-Militari (CIMIC)*, București, 2013, p. 31.
- 5 *** *Doctrina pentru Operații Întrunite a Armatei României*, București, 2014, p. 13.
- 6 *Ibidem*, p. 32.
- 7 *** *Manualul pentru Cooperarea Civili-Militari*, București, 2015, p. 21.
- 8 *Supreme Allied Commander Europe*.
- 9 General american, a fost primul Comandant Suprem al Forțelor Armate ale NATO (1949-1952) și președinte al SUA (1953-1961).
- 10 *Civil-Military Cooperation Centre of Excellence / CCOE*.

BIBLIOGRAFIE

*** *Doctrina Armatei României*, București, 2012.

*** *Doctrina pentru Operații Întrunite a Armatei României*, București, 2014.

*** *Doctrina pentru cooperarea civili-militari (CIMIC)*, București, 2013.

*** *Manualul pentru cooperarea civili-militari (CIMIC)*, București, 2015.

*** *AJP-3.4.9, Allied Joint Doctrine for Civil-Military Cooperation*, NATO Standardization Agency (NSA), Februarie, 2013.

Mazurkiewicz Agata, *NATO and EU approach towards Civil-Military Relations in military operations*, „Polityka i Społeczeństwo” 2(12)/2014, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-f5330bb7-fc73-44f1-8dac-e1c873e14256/c/9_M

Toonen Wessel, *CIMIC in Missions and Operations. Reflections on History, Current Affairs and Perspectives*, <https://www.cimic-coe.org/products/conceptual-design/downloads/other-publications/>

Udrea Florentin, *CIMIC – expresie a relațiilor civili-militari la nivel operațional*, Revista „Gândirea Militară Românească”, București, nr. 3/2006.

<http://www.ccmr.org>

<http://www.cdnpeacekeeping.ns.ca>

<http://www.civilaffairsassoc.org>

<http://www.nato.int>